

[Hanne Reintoft.]

Alligevel taltes der i 1935 her i denne sal om menneskedyr og om, hvordan vi skulle beskytte befolkningen imod sådanne menneskedyr. I dag kan man i betænkningen, der er grundlag for lovforslaget, læse følgende:

„En lettere åndssvag kvinde, som er gift med en stabil og normalt begavet mand, vil måske ved mandens hjælp kunne klare pasningen af et enkelt barn. Det må derfor afhænge af en samlet vurdering af den pågældendes livsforhold, om sterilisation er den rette udvej.“

Det må kaldes en udvikling i forhold til synspunkterne i 1928 og 1935, og det er en sådan udvikling, der giver én mod og lyst til at beskæftige sig med politik.

Samtidig med at jeg tilsiger mit partis positive medvirken i udvalgsarbejdet, vil jeg udtrykke håbet om, at vi er kommet endnu et skridt på vejen hen mod det punkt, hvor vi slet ikke behøver en lovgivning som denne. Man kan vel håbe, at kriminologi, lægevidenskab og teknik, kombineret med en udvidet social omsorg, en dag vil overflødiggøre så drastiske skridt og anvise veje, der er lidt lettere at betræde for de mennesker, der i dag må omfattes af loven.

Niels Helveg Petersen: Lovforslaget sigter på, som det allerede er nævnt, at samle flere spredte bestemmelser om sterilisation i én lov. Herved opnås bl. a., at bestemmelser om sterilisation af åndssvage bringes på linje med bestemmelser, som er gældende for psykisk normale personer, hvilket er en naturlig og ønskelig konsekvens af den modernisering af åndssvageforsorgen, som er gennemført. Jeg glæder mig over, at de tidligere regler om sterilisation af åndssvage, der havde karakter af tvangsregler, nu ændres og kommer til at bygge på forudgående samtykke eller begæring fra den åndssvage selv eller fra dennes værge.

I anledning af en henvendelse fra Landsforeningen Ævnesvages Vel, bl. a. om at gennemføre en lovgivning vedrørende referertilisering af steriliserede åndssvage, håber jeg, at der i udvalget vil blive lejlighed til at drøfte denne henvendelse.

Efter lovforslaget afskaffes adgangen til tvangsmæssig kastration af visse sædelig-

hedsforbrydere. Bestemmelsen har aldrig haft nogen praktisk betydning, og jeg må anse det for et afgjort fremskridt, at praksis og lovgivning på dette punkt bringes i overensstemmelse med hinanden.

Lovforslaget indeholder, for så vidt angår sterilisation, den væsentlige og principielle ændring, at der foreslås regler, der afgrænser og indskrænker rammerne for det medicinske skøn. Hidtil har det i praksis været sådan, at godt 80 pct. af samtlige sterilisationer, godt 2.000 om året, er sket på grundlag af en rent medicinsk indikation og uden egentlig tilladelse. Det oplyses i betænkningen, at det må antages, at der især i de senere år er foretaget sterilisation i en del tilfælde, hvor der vel har foreligget helbredsmæssige grunde, der talte for sterilisationen, men hvor de sociale forhold har vejet med meget betydelig vægt.

I betænkningen gives ligeledes udtryk for, at også andre momenter end de rent lægelige i fremtiden må kunne spille ind ved afgørelsen af, om der er medicinsk indikation for sterilisation. Men samtidig foreslås en ramme om det lægelige skøn, der stiller så store krav til de lægelige forholds alvor, at det forekommer mig, at man i virkeligheden opnår en meget stærk begrænsning af det lægelige skøn. Når det kræves, at sterilisation på medicinsk indikation og uden tilladelse kun må foretages, hvis indgrebet må anses for nødvendigt for at afværge fare for kvindens liv eller for en alvorlig og varig forringelse af hendes helbred, så synes jeg, der er en vis modstrid imellem kommissionens hensigter og den juridiske formulering. Ganske vist tilstræbes en vis stramning af grænserne for det lægelige skøn, men næppe en så voldsom, som bestemmelsen i praksis må antages at ville give anledning til.

Ud over den medicinske indikation vil sterilisation i alle andre tilfælde kun kunne ske efter udtrykkeligt samtykke fra et af mødrehjælpens samråd. Samrådene får herved tillagt et nyt og betydningsfuldt arbejde. I en mindretalsudtalelse giver to kommissionsmedlemmer udtryk for betænkeligheder herved. Jeg forstår betænkelighederne, som først og fremmest skyldes frygt for, at mødrehjælpen i befolkningens øjne får en forkert placering, som kan hindre mødrehjælpen i varetagelsen af dens